

Naturvetarnas yttrande avseende remiss *Några frågor om offentlighet och sekretess Ds 2016:2*

Generella kommentarer

Naturvetarna har fått möjlighet att yttra sig över Justitiedepartementets remiss *Några frågor om offentlighet och sekretess Ds 2016:2*. Förbundets yttrande kommer att fokusera på de diskussioner och förslag som finns i kapitel 7 i utredningen, som rör skyddet för offentliganställdas privata kontaktuppgifter. Naturvetarna tillstyrker förslaget i kapitel 7 i sin helhet då vi har flera olika professioner i offentlig verksamhet som är utsatta för hot, och i extrema fall våld, i en utsträckning som är helt oacceptabel. Att skyddet för offentliganställdas personliga förhållanden nu föreslås utsträckas till att gälla alla offentliganställda är något som förbundet arbetat för under lång tid. Inte minst då problematiken, som också konstateras i remissen, i sin förlängning är ett hot mot demokratin.

Specifika synpunkter på kapitel 7

I utredningen redogörs för rapporter från Statskontoret, Arbetsmiljöverket och Brottsförebyggande rådet som visar att det är vanligt med hot och trakasserier mot offentliganställda. Naturvetarna kan bekräfta denna bild utifrån de egna kartläggningar som vi genomfört. Dessa har främst belyst att hot och trakasserier mot djurskyddsinspektörer är mycket vanligt förekommande. Denna profession har också sedan ett par år tillbaka ett stärkt skydd med stöd av 39 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen. Men Naturvetarnas kartläggningar visar också att djurskyddsinspektörer är långtifrån ensamma om att utsättas för trakasserier och hot bland våra medlemmar. Andra grupper som är utsatta är bland annat livsmedelsinspektörer och miljö- och hälsoskyddsinspektörer i kommuner, grupper som i nuläget står helt utan sekretesskydd i personaladministrativ verksamhet.

Den praxis som har varit rådande fram till nu, där personal som särskilt riskerar att utsättas för allvarligt men får ett stärkt sekretesskydd, riskerar att missa många grupper/professioner av offentliganställda

NATURVETARNA LYFTER NATURVETARE

som är utsatta. Till råga på detta kan hanteringen av dessa frågor i nuläget uppfattas som väldigt ad-hoc till sin karaktär. I dagsläget uppstår också fall när dessa undantag med stärkt sekretesskydd för olika grupper från tid till annan ifrågasätts och prövas juridiskt, säkerligen utifrån den otydlighet som uppfattas utifrån hanteringen. Något som också skulle undvikas med den tydlighet förslaget i kapitel 7 innebär enligt Naturvetarna.

Förbundet delar utredningens slutsatser att mediernas möjlighet att fullgöra en samhällskritisk rapportering inte påverkas nämnvärt av förslaget då de fortfarande har full tillgång till allmänna handlingar. Inskränkningen mot den långtgående offentlighetsprincipen i Sverige är endast av marginell karaktär. Däremot kan ett utvidgat sekretesskydd, precis som utredningen slår fast, vara en oerhört viktig pusselbit i myndigheters säkerhetsarbete avseende sina anställda. Om båda dessa aspekter skulle ställas mot varandra torde valet därför vara enkelt, ett utökat skydd för offentliganställda är i förlängningen självfallet långt viktigare för demokratin.

Avslutande kommentarer

Naturvetarna anser att bakgrunden till förslaget i kapitel 7 bygger på en korrekt och gedigen analys och vi välkomnar samt tillstyrker förslaget. Slutligen vill vi ändå uppmärksamma att det sekretesskydd som nu föreslås omfatta samtliga offentliganställda fortfarande kan behöva kompletteras av än mer omfattande skydd för enskilda grupper/professioner. Vissa professioner, som till exempel djurskyddsinspektörer, är så utsatta för trakasserier och hot att en än mer långtgående sekretess skulle kunna vara passande enligt Naturvetarna. Enligt förbundet måste det fortfarande finnas goda möjligheter till att införa ett än mer långtgående skydd, för att värna demokratin, i fall där det allmänna skydd som nu föreslås inte är fullgott för vissa grupper av offentliganställda tjänstemän.

Med vänlig hälsning,
Naturvetarna

Helena Nicklasson
Förbundsdirektör

Kristofer Jervinge
Utredare